

25 jaar

'De Wijnstok en de Rank'

1978 - 2003

*Gereformeerd Giessen-
Rijswijk viert feest!*

**Dankbaarheid,
delen, doen...**

Voorwoord

Geloven in groei...

De kerk was overvol... Zo luidde de beschrijving van 25 jaar geleden kerken aan het Dijkje.

We leven in andere tijden, in een andere cultuur zouden we vandaag tegen elkaar kunnen zeggen. En al heeft de landelijke kerk de handen vol aan het SOW-proces en horen we van een daling in ledenaantal. In Giessen-Rijswijk zijn we momenteel als gemeente stabiel en zelfs licht groeiend. Reden tot **dankbaarheid!**

Dankbaarheid die we in de erediensten in gebed en zang aan onze Heer teruggeven. Ik herinner me nog de eerste keer dat ik 'op zicht' voorging. Het zingen van de psalmen en gezangen van deze gemeente uit volle borst viel op. We (kan ik inmiddels zeggen) vierten als gelovigen van harte en gevarieerd! Maar nog veel meer is er om te danken:

De wijkteams zijn volledig bemand en bevrouwd met ambtsdragers en gemeenteleden die de basis zijn van ons 'omzien naar elkaar'.

De commissies die het *vieren en leren* aansturen in onze gemeente zijn actief en creatief. De cursus die dit najaar start: *Samen beleven* telt al bijna 40 deelnemers. In de erediensten wordt zowel aan variatie als aan creativiteit (bloemen) en muziek (orgel, div. instrumenten en liederen, cantorij) aandacht besteed. U zult het in de avonddiensten kunnen merken het komende seizoen!

Het jeugdwerk is een belangrijke pijler van onze gemeente, die vruchtbaar werk doet met aandacht en opbouw van onze kinderen en jongeren. Ook daar is van onder af (in leeftijd) een groei in aantal en in enthousiasme zichtbaar. Er ligt zelfs weer een kampweekend in het verschiet!

Het *dienen*, door de diaconie aangestuurd heeft vele gezichten ook door de CZW en de wereldwinkel vormgegeven. En onze stoffelijke belangen, de zorg voor ons gebouw (en koffie!), en onze persoonlijke gegevens zijn in goede handen!

Wat kan beter? Een goede vraag om aan jezelf en elkaar regelmatig te stellen. Twee jaar geleden was ik voor het eerst als anonieme gast samen met mijn man in een eredienst, we zijn daar even anoniem en onaangesproken weer vertrokken. Een gemiste kans? Soms worden mensen onvoldoende gezien of worden we

teleurgesteld in elkaar. Ook gelovigen blijken gewone mensen te zijn!

Hoe nu verder...is een levend(ig)e geloofsgemeenschap mogelijk in deze tijd? Dat ons kerkgebouw een *gastvrije ruimte* mag blijken te zijn en te worden voor velen dat hoop ik van harte. Dat we steeds meer zullen leren te **delen** wat ons beweegt, zowel de vreugden als de moeiten, ons geloof en onze twijfels. Dat geloof in de ene God, Vader, Zoon en Geest ons zal aanzetten tot **doen**:

wat op je weg komt...doen;

wanneer je bij jezelf talenten of sluimerende gaven bespeurt...er wat mee doen;

waar U schroomt om te komen met ideeën of iets bespreekbaar te maken zowel positief als de tegenvallers...niet nalaten te doen;

en vooral...op zondag na een korte of lange tijd de drempel van de Wijnstok en de Rank overstappen om dankbaarheid te delen en te doen, niet alleen 4 en 5 oktober maar ook in de maanden daarna...gewoon doen!

Tenslotte...een woord voor onderweg waar ik bij dit jubileum aan denken moest: Want hiervan ben ik ten volle overtuigd, dat Hij die in u een goed werk is begonnen, dit ten einde toe zal voortzetten, tot de dag van Jezus Christus, Filippenzen 1:6...voor mij betekent dit vertrouwen voor de toekomst van ons allen en geloven in groei. En voor u?

In Christus verbonden,
Ds. Evelyn Quaak-Kloet.

Inhoudsopgave

Geloven in groei... _____	3	25 jaar om dankbaar voor te zijn _____	29
De situatie van voor 1978	6	De vaste voorgangers in De Wijnstok en de Rank ____	31
Van burgerlijk naar kerkelijk 'gemeente'huis _____	8	22 jaar kostersechtpaar _	32
Toespraak Arie Elshout__	9	Even terzijde _____	34
Herinneringen aan de bouw: Maar van der Vliet	10		
Jan Kant hield de financiën in de gaten _____	15		
Dit Westerlaken, vrouw op de achtergrond _____	18		
Kees Muijs en 'zijn' orgel	20		
Piet Smits, koster van het eerste uur _____	25		
De kosterse daarna.._____	26		
Een zonnetje in het huis des Heeren! _____	27		

Iedereen zal begrijpen, dat ons kerkelijk centrum en de kerkzaal er in 1978 niet plotseling vanzelf stonden. Achter de schermen verzetten heel wat gemeenteleden belangeloos bergen werk. Het is goed deze noeste werkers van 25 jaar geleden even uit de anonimiteit te halen. Er moest een keuze worden gemaakt, want er waren er velen, zeer velen die de handen uit de mouwen hebben gestoken. We zijn hen er nog steeds dankbaar voor.

De Redactie

De situatie van voor 1978

Al in het begin van de jaren zestig waren er plannen om het kerkje aan de Dorpsstraat

uit te breiden en de naastgelegen pastorie te verbouwen tot vergader- en jeugdruimte. Dat was hard nodig, want tijdens kerkelijke hoogtijdagen (Kerst, Pasen en dergelijke) was het kerkje overvol. Koster Piet Smits zette alles op alles om alle

kerkgangers een plaatsje te geven. Zelfs de ambtsdragers moesten er aan geloven. Zij mochten in de kerkenraadkamer gaan zitten, waar ze niets van de preekstoel of predikant konden zien. Och, van de nood maakte men een deugd en een enkele ouderling stak tijdens de dienst een sigaretje op..., dus zo erg vonden ze het niet.

Maar de vrijwillige brandweerlieden in onze gemeente zagen het stampvolle kerkje met lede ogen aan. In de gangpaden waren stoelen gezet om zo veel mogelijk broeders en zusters een zitplaats te

De Bouwcommissie in vergadering in de raads- en trouwzaal van het pas aangekochte voormalige gemeentehuis. We kerkten nog in het gebouw aan de Dorpsstraat. De bouw zou vele maanden later kunnen beginnen. Het begin was er in elk geval! Naast voorzitter Maar van der Vliet zijn aangeschoven Jan Kant, Adri en Anneke Swart, Mijntje Smits-de Vos, Gilles Vingerling (als voorzitter van de Commissie van Beheer), Aad Hordijk en Dit Westerlaken.

kunnen geven. Ze moesten er niet aan denken als er een calamiteit zou uitbreken, een

brand, een beminde gelovige die een hartaanval zou krijgen of een andere spannende situatie.

De gastpredikanten verbaasden zich over de volle kerkdiensten. Met vijfhonderd leden waren er tijdens de

morgendiensten vaak rond de 250 zielen. In de avonddiensten waren dat er tussen de honderd en 150 kerkgangers. Anno 2003 varieert dat van zeventien tot hooguit vijftig in de avonddiensten.

Er moest kostte wat kost iets gebeuren. Zo kon het niet langer meer, vond men ook nog in 1973. Maar ja, dat kostte nogal een flinke duit. Een bouwcommissie ging bekijken wat er aan het kerkje kon worden gedaan. De stinkende Godin-kolenkachel ruimde het veld. Daarvoor in de plaats kwam boven de preekstoel een heteluchtkanon, die het orgel en de organisten bijna liet smelten (een keer was het bijna dertig graden in de winter), terwijl het kerkvolk bijna stampvoette om zelf op

temperatuur te komen. Alle verandering is nog geen verbetering, dachten we toen maar laconiek.

De bouwcommissie kon wel plannen maken, maar hoe kwam het geld op tafel? Zelfs na de geslaagde acties voor het orgel kon je bij de gemeenteleden toch niet weer komen bedelen? Voor de 'nieuwkomers': vele tientallen gezinnen lieten elke week kisten met wortels komen van HAK in Giessen om wortels te punten. Elke kist leverde voor de kerk 2,50 gulden op. Met eigen ogen heb ik kunnen waarnemen, dat sommige gezinnen ruim twintig kisten voor hun deur hadden staan. Over kerkelijk meelevens gesproken... De kerk leefde toen nog onder de mensen, daar deed je iets voor. Dat sprak vanzelf.

Toen in 1965 een nieuw orgel werd geïnstalleerd werd de orgelbouwers medegedeeld, dat er verbouwingsplannen waren. Het gevolg was, dat het orgel maar mondjesmaat werd geïntoneerd (het geluid aanpassen aan de kerkruimte). Het zou tot 1978 duren voordat het orgel in zijn volle glorie tot klinken kon worden gebracht.

Van burgerlijk naar kerkelijk 'gemeente'huis

Begin jaren zestig waren Andel, Giessen en Rijswijk nog zelfstandige burgerlijke gemeenten met elk een eigen gemeentehuis. Veel Rijswijkers hebben de geboorte van zoon of dochter aangegeven in ons huidige kerkgebouw. (De secretarie was gevestigd in het benedenzaaltje links bij de ingang. De brandkast is daar nog steeds aanwezig.) In de jaren zeventig werden de drie gemeenten samengevoegd tot Groot-Woudrichem. De gemeentehuizen werden overbodig. Dat kwam de bouwcommissie ter ore. Na wat heen en weer gepraat tussen kerkenraad en gemeentebestuur werd over de bestemming en de prijs overeenstemming bereikt, zodat het voormalige gebouw overging in handen van de Gereformeerde Kerk Giessen-Rijswijk. De verbouwplannen van het oude kerkje waren hiermee van de baan. Er werd besloten na de bouw van een nieuwe kerkzaal het oude kerkje en 't Ouw Pastorieke

(naast de oude kerk en in gebruik als vergaderruimte en kinderopvang) te verkopen. De nieuwe pastorie stond sinds 1968 aan de Almweg met het fraaie opschrift *Ora et labora* (Bid en werk). Ds. Elgersma was de eerste bewoner met vrouw en hond Kaleb, liefkozend Klafje genoemd. De volgende bewoners waren ds. Van der Horst, ds. 't Hoen, ds. Van den Berg en als laatste ds. Streefkerk. Toen ds. De Vries tot part-time dominee werd benoemd, werd de pastorie overbodig. Die vergde bovendien te veel aan onderhoud. Voordat we het nieuwe complex als gemeente konden betreden werd er twee winters lang gekerkt in het dorps huis. Met een electronisch orgeltje. Het was maar behelpen, maar het ging.

Toespraak Arie Elshout

Laatste kerkdienst
Gereformeerde Kerk Giessen-
Rijswijk 18-6-1978 met
bijbeluitdraging door nestor
Arie Elshout (die de eerste
steen voor de nieuwe kerkzaal

had gelegd). De toespraak
van Arie Elshout:

*Broeders en zusters, jongeren
en ouderen. De kerkeraad
heeft mij gevraagd om aan het
eind de dienst te sluiten en ik
ben hen daar dankbaar voor,
mede omdat ik op de avond
van 16-1-1931 dit kerkgebouw
over mocht dragen aan de
kerkeraad.*

*En als ik hier zo rondkijk zie ik
verschillende dingen die door
mijn handen gemaakt zijn en
dan voel je toch iets van
weemoed en dat moet je
loslaten. Als men ouder wordt
heeft men geleerd om iets los
te laten, ook al zouden we het
nog zo graag voor onszelf
houden, maar we moeten
verder zien, want Gods werk
staat niet stil.*

*Ik wil U nog herinneren aan
dominee Bouwmeester en aan
wat hij hier voor ons gedaan
heeft in de tweeënhalf jaar dat
hij hier heeft mogen arbeiden,
samen met zijn vrouw, die hier
nu ook aanwezig is.*

*In die tijd dat hij hier was, is er
een nieuwe kerk gebouwd en
een nieuwe pastorie gebouwd,
waarvan hij het grootste deel
van de rente zelf betaalde.
Kort daarna kregen we
dominee Heiner, die
voortwerkte aan hetgeen*

dominee Bouwmeester hier in een sneltrein vaart verricht had en aan het meer zelfstandig worden van de kerkgemeente van Giessen en Rijswijk.

Ik zou nog veel meer herinneringen op kunnen halen, maar ik had me voorgenomen om nog enkele dingen in het Informatieblad te schrijven over bijvoorbeeld het verloop van de kerkbouw. Dit nu is ons laatste werk, het sluiten van dit kerkgebouw, wat mij opgedragen is.

Ik wil dan eerst verzoeken om te zingen het eerste Psalmvers dat gezongen is met de ingebruikname, Psalm 75:1. Daarna zal ik U voorlezen Psalm 27, die ook gelezen is in de eerste dienst en daarna zal de Bijbel gesloten worden. Maar we mogen er op vertrouwen dat de volgende 'bewoners' van de kerk, ook weer een Bijbel zullen plaatsen op de kansel en dat maakt de gescheidenheid en de verdeeldheid der Kerk, hoe pijnlijk ook, enigszins goed. We zingen Psalm 75:1: U alleen, U loven wij, U loven wij onze Heer...

Herinneringen aan de bouw: Maar van der Vliet

Maar van der Vliet was aanvankelijk lid van Bouwcommissie. Later werd hij voorzitter. Over het hoe en waarom kunt u in dit interview met hem lezen.

- Het oude kerkje aan de Maasdijk kon niet meer. Die was toch veel te klein geworden?

"Dat kun je zo wel stellen. Het was soms levensgevaarlijk. Een stampvolle kerk tijdens bijzondere diensten oogde wel leuk voor de predikanten, maar er zou maar eens iemand onwel moeten worden... De gangpaden stonden vol met stoelen. Ik weet nog wel dat kerkenraadslid Piet Koekkoek het in 1973 al hard nodig vond om tenminste plannen te maken voor uitbreiding, verbouwing of nieuwbouw. Men verwierp de plannen omdat men het nog niet echt nodig vond, hoewel de kerk tijdens kerkelijke hoogtijdagen wel erg vol was. Dat was in de tijd van ds. Paul van der Horst. Tijdens een gemeenteavond in 1973 werd

voorgesteld om maar dubbele diensten te gaan houden. Een verontwaardigde zuster der gemeente stond op met de opmerking: "Onze doom is geen preekmachine!" Een of andere commissie zou weleens bekijken óf en wát er gedaan moest worden."

- Ja, er gebeurde toen niet echt veel. Er werd diep nagedacht, maar er kwamen geen oplossingen. Wat gebeurde er rond 1976 wat de kerkbouw betreft?

"De gemeente Groot-Woudrichem ontstond eind jaren zestig. Daardoor moest er een nieuw gemeentehuis komen in Woudrichem en kwam het voormalige gemeentehuis aan de Gherstkamp vrij. Onze kerk zag daar wel wat in. Er werd een Bouwcommissie opgericht onder voorzitterschap van M. Minnaar. Mij werd gevraagd daarin zitting te nemen. Natuurlijk wilde ik ook graag op deze wijze mijn steentje bijdragen aan de kerk. Plannen lagen er genoeg op tafel, maar die moesten allemaal op hun haalbaarheid worden getoetst. Zo enorm groot was onze gemeente nou ook weer niet

en we wilden de mensen niet op al te hoge kosten jagen. Dus alle financiële aspecten moesten worden bekeken. Ik herinner me een aardige anekdote. Toen bekend was geworden dat we het 'oude' gemeentehuis konden kopen, werd daarvoor een gemeenteavond belegd. De oude Anton Elshout uit Giessen vroeg zich vertwijfeld af: 'Kan de locatie nog verder weg?' Hij kwam meestal met de auto naar de kerk en zou nu driehonderd meter verder moeten rijden... Wij hadden in elk geval één tegenstemmer. Er waren er nog wel meer, hoor."

Het zou erg veel geld gaan kosten om het gemeentehuis aan te passen. De aankoop was ook niet helemaal gratis en een nieuwe kerkzaal zou ook een flinke aanslag doen op de financiën. Moesten er kerkbanken komen of stoelen? Ja, daarover werd ook gepraat met de gemeenteleden. Banken waren goedkoper, maar op zaterdagen zou de kerkzaal geschikt gemaakt moeten kunnen worden om bruiloften te houden, eventueel voor een discoavond of voor een filmvoorstelling. Allemaal zaken om het financieel rond

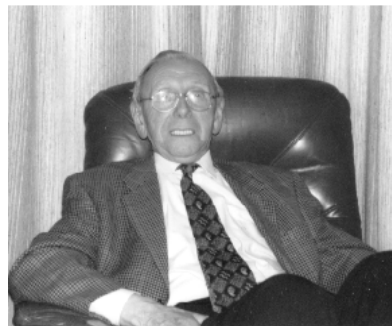
te kunnen krijgen. Voor de laatste dingen waren Adri Swart en ik niet warm te krijgen. Zoiets kun je toch niet verkopen in een kleine kerkgemeenschap? Het ging gelukkig niet door."

- Als ik me niet vergis waren er problemen met het orgel.

"Inderdaad ja. We zaten maar te rekenen en te cijferen met elkaar. Het verplaatsen van het orgel zou erg veel geld gaan kosten, ruim veertigduizend gulden. Er gingen luide stemmen op in de bouwcommissie om een elektronisch orgel aan te schaffen. Dat kostte minder aan onderhoud en verplaatsen. Laat ik het maar voorzichtig zeggen: dat vond niet iedereen een goed idee en ik herinner me vaag, dat ook jij 'hier niet helemaal achter kon staan'. Het zou op de grond moeten komen te staan vanwege een zadeldakconstructie. Daar kom ik zo op terug. Inmiddels was de bouw begonnen en de heer Minnaar moest afhaken om gezondheidsredenen. Hij kreeg in Houston meen ik drie hartomleidingen, tegenwoordig een heel

gewone ingreep, maar 25 jaar geleden een noodsprong. De Bouwcommissie wilde mij tot voorzitter bombarderen. Dat wilde ik wel, maar niet zonder Adri Swart, die toen in de kerkenraad zat. Dat was even een probleempje, maar men ging akkoord en ook Adri Swart stemde in op ons verzoek. Deze man had ervaring met bouwers, denk maar aan zijn warenhuis in de Dorpsstraat. Ik wil bij deze graag zeggen, dat ik heel veel steun aan zijn kennis en ervaring heb gehad. Voor het onderhandelen met verheven stem kon men wel op mij rekenen. Ja, dat was ik wel gewend in de transportsector. Maar Adri kon veel beter bemiddelen en onderhandelen, gulden middenwegen zoeken
...Zonder Adri Swart doe ik het niet...

om zo min mogelijk trammelant te krijgen. Hij was daar een kei in. Onmisbaar

voor onze commissie.

Ik heb trouwens nog steeds veel bewondering voor de hele bouwcommissie. Ik noem ze niet allemaal, bang dat ik iemand vergeet..., maar voor Dit Westeralaken maak ik een uitzondering. Die heeft erg veel gedaan voor de bouwcommissie."

- Hoe kwamen jullie bij Pels terecht om het orgel te verplaatsen?

"Verplaatsen was erg duur. Daarom werd er over gedacht een electronisch orgel aan te schaffen. Later lag er een tekening van het orgel. Het rugwerk zou bovenop het hoofdwerk komen te staan. Veel te hoog zou het worden. Bovendien kon het alleen maar middenin de kerk staan. Dat was ook niet zo handig. Waar moest de preekstoel dan komen? Tja, problemen die om een oplossing schreeuwden. Het orgel moest goedkoper worden verplaatst. Met zijn allen dachten we door, terwijl de bouw al was begonnen. In die tijd reed ik regelmatig op de weg Den Bosch naar Utrecht. Elke keer zag ik over de brug bij Zaltbommel, in

Waardenburg, met grote letters 'Pels Orgelbouw' staan compleet met telefoonnummer. Een afspraak was gauw gemaakt. Ik weet echt niet meer wie er nog meer bij geweest is. Jij in elk geval niet. Mensen van Pels hebben een kijkje in de oude kerk genomen, vonden het een prima instrument en wilden het graag voor ons verplaatsen. Door omstandigheden, misschien hadden ze even wat minder werk, konden ze de klus klaren voor een heel gunstig en concurrerend bedrag. Kijk, dat hadden we nou net nodig. Het orgel zou dan wel op een balustrade moeten komen."

- Werd er toen een adviseur aangetrokken?

"Onze toenmalige (bijna)voorganger ds 't Hoën is met een delegatie naar Arnhem gegaan."

- Dat was naar Didam, naar Hans Kriek. Dat weet ik omdat ik er zelf bij was.

"Nou, dan vertel jij dat verhaal maar. Ik weet alleen, dat er toen allerlei waardevolle adviezen werden gegeven."

- *Vormde het orgel het enige probleem?*

"Nee, er waren wel meer problemen en probleempjes. Een voorbeeld: de spouw in de buitenmuren was precies vier centimeter op de bouwtekening. Daartussen moesten de isolatieplaten komen van precies vier centimeter dikte. Die zouden klem komen te zitten, geen luchtcirculatie toestaan en hun isolerende werking verliezen. Dat meldde Anton Verheij van de firma Tankens mij. Het bestek en de tekeningen veranderen zou te veel tijd gaan kosten, dus we besloten de spouw maar een halve centimeter groter te maken zonder dit aan de grote klok te hangen. Ja, die man gaf me altijd goede adviezen, die tijd spaarden en geen slapende honden wakker maakten. De muren stonden dus overeind. De stalen balken voor en achter moesten worden verwijderd omdat de zadeldakconstructie moest vervallen. Voor dat oude ijzer kregen we negenhonderd gulden terug en voor de rest elfhonderd gulden! Een meevallertje voor de bouwkosten. Hoewel de nieuwe bouwvergunning nog

niet binnen was, besloten we het risico te nemen gewoon door te gaan met de bouw. Ondertussen gingen we op zoek naar de ervaringen met gewassen grindtegels. Die zouden aanvankelijk onze kerkzaalvloer bedekken. Een koster van een kerk in de Achterhoek was er niet over te spreken vanwege het stof. Een vier man sterke delegatie

Voordat het orgel kon worden verplaatst, moest er eerst een orgelgaanderij komen. Het orgel lag nog veilig opgeslagen bij Pels en Van Leeuwen.

van de Bouwcommissie liet zich door hem overtuigen en toen besloten we eendrachtig tot de aankoop van travertin als vloerbedekking. Net toen de muren recht overeind stonden, kwam de vergunning

los. Dat was me wel een pak van het hart.

Toen Adri Swart en ik maanden later in de lege kerkzaal kwamen, lag daar het orgel uitgespreid over de vloer. Losse stukken hout, ijzerdraad, bakken met pijpen. Beiden verzuchtten we: 'Hier komt nooit meer muziek uit.' Nu 25 jaar later weten we wel beter. We waren toen heel blij met het kerkelijk centrum en zijn dat nog steeds. Het was fijn om daaraan te mogen en kunnen meewerken."

Jan Kant hield de financiën in de gaten

Ook Jan Kant zat in de Bouwcommissie. Als geen ander hield hij daarbij als penningmeester de kosten in het oog.

- Wat zit bij jou nog vers in het geheugen over de aankoop van het gemeentehuis en de bouw van de kerkzaal?

"Aardig wat nog, hoor! Vanwege mijn beroep (boekhouder bij HAK) mocht ik de financiële plaatjes tegen het licht houden. Er moest geld in het laatje komen om

de plannen te verwezenlijken. Daar mocht ik dus mede mijn schouders onder zetten. De aankoopplannen van het oude gemeentehuis werden zeer enthousiast ontvangen. Er moesten acties komen en dus kwam er een Actiecommissie. Daar zaten als ik me goed herinner onder andere in Maar van der Vliet, Dit Westerlaken, Corrie en Frans Kant, Adri en Anneke Swart, Mijntje Smits-de Vos, Piet van Vugt, Teunis Kant en Henk Teuling. Deze mensen organiseerden bazaars en het verkopen van bloemen, planten, balpennen, kaarsen, theelepeltjes, kerststukjes, slaatjes, stroopwafels, enfin, het bekende huis-aan-huiswerk. Als penningmeester kon ik heel veel bedragen in de boeken bijschrijven en, wat belangrijker was, naar de bank brengen voor ons bouwfonds."

- Je was toch al eerder in de weer voor de kerkbouwplannen?

"O ja, medio jaren zeventig begon de Bouwcommissie met het aftasten van de mogelijkheden en de financiering daarvan. Toen we het gemeentehuis konden

aankopen vroeg de
Bouwcommissie zich uiteraard
af: 'Kunnen we dit financieel
wel aan en willen de
gemeenteleden hun
portemonnee trekken?' We
besloten het hen te vragen.
Na een eerste rondgang door
de gemeente werd er ruim
tweehonderdduizend gulden
toegezegd. Dus het kón!
Een andere belangrijke bron
waar we geld konden krijgen
was de Stichting Steun
Kerkbouw. Door die Stichting
werd eerst gekeken of de
eigen financiële kerkelijke

huishouding goed op orde
was. Dat wil zeggen: men
toetste of de eigen bijdrage
goed was om een financiële
steun te ontvangen. Dat was
voor onze kerkgenootschap
geen enkel probleem, we
kwamen qua eigen bijdrage
royaal boven het gemiddelde
uit. Van de SSK hebben we
toen een éénmalige gift
ontvangen van fl.75.000!
Een paar jaartjes later toen de
kerkbouw ten einde liep

besloten we opnieuw een
rondgang bij onze
gemeenteleden te doen. Nu
met een actie van de uitgifte
van een renteloze lening. Dat
bracht maar liefst zo'n fl.
20.000 aan giften op zo'n fl.
70.000 aan renteloze
leningen! Uiteindelijk is slechts
een klein gedeelte van deze
renteloze lening terugbetaald.
De aflossing werd direct weer
geschonken aan de kerk. Het
was tenslotte voor het goede
doel.

We hebben ook de oude
kerkbanken verkocht. Niet dat
we er rijk van zijn geworden,
maar alle beetje hielpen.
Elke gulden was welkom in
onze kerkelijke kas. Natuurlijk
konden we het oude kerkje en
de oude pastorie verkopen en
zaten we niet helemaal zonder
financiële middelen. Ook
waren er felle tegenstanders
tegen de nieuwbouw. Het
mooie is, dat enkele van die
tegenstanders later, toen de
kerkbouw eenmaal klaar was,
met forse giften over de brug
kwamen!

Toen de piketpaaltjes in de
grond zaten, hoorde ik een
gemeentelid zeggen: 'De
kerkzaal wordt veel te klein,
man!' Later, toen de muren
waren opgetrokken was zijn
commentaar: 'Veel te groot,

het wordt veel te groot! Nog later, toen de kerkzaal zo goed als klaar was en de banken erin stonden, was zijn commentaar: 'Het is geweldig, wat een mooie kerkzaal!!

- Beste Jan, het klinkt allemaal of het van een leien dakje is gegaan. Is dat zo?

"Er is heel wat afgepraat. De financiële lasten zouden nogal hoog zijn (wat achteraf allemaal is meegevallen). Hoe konden we daaraan nog iets terugverdienen? 'De kerkzaal multifunctioneel maken' werd er geopperd. Dat plan haalde het niet.

Om wat terug te winnen konden we natuurlijk wel de zaaltjes apart verhuren. De eerste die er gebruik van maakte was de Moeder-mavo. Toen 't Verlaat in Almkerk gereed was, trok de Moedermavo, zo heette dat toen, daarin en was het gedaan met deze welkome aanvulling op ons budget. Deze verhuring is een belangrijke financiële injectie geweest. We hebben de (beperkte) banklening hierdoor vrij snel kunnen aflossen. Momenteel hebben we nog een paar vaste klanten, zoals de rijschool, de

EHBO, muziekschool en andere instanties. Maar het valt wel in het niet ten opzichte van de verhuring van destijds.

- We blijven natuurlijk wel met het onderhoud zitten en de vaste lasten. Denk maar aan het verwerk en dergelijke. Vorig jaar was er een complete metamorfose in de hal, de keuken en de nieuwe verlichting in de kerkzaal. Zijn we er nu voorlopig?

"Ik waardeer je optimisme, maar zo werkt dat niet. Er blijft altijd geld nodig voor onderhoud, verwarming en verbeteringen. Je weet bij voorbeeld dat de vloer vastzat aan de onderheide muur waaraan de verwarmingsbakken rusten. De vloer zakte wat en daardoor ontstonden er wat scheuren in de kerkvloer. We hebben jaren geleden de hele vloer losgezaagd van de muurfundering, maar de scheuren, de littekens, zijn nog goed te zien. We zitten nu met het probleem van 'het liturgisch centrum'. Ook die blijft maar verder verzakken. Er zijn nu plannen om dit op te lossen. Op vrij korte termijn hopen we hierover meer te

kunnen vertellen. Achter de schermen wordt er inmiddels door de commissie van beheer hard gewerkt voor een goede oplossing."

- *Wat is je slotopmerking?*

"Al met al was het best een boeiende tijd die ook wel de nodige spanningen met zich meebrachten. Je moest de plussen en minnen goed tegen elkaar afwegen. Ik denk dat we destijds goed werk hebben verricht, waarvan we nu na 25 jaar nog steeds de vruchten plukken."

Dit Westerlaken, vrouw op de achtergrond

- *Jij zat toch ook destijds in de Bouwcommissie?*

"Ik was meer op de achtergrond bezig. Ik vond dat ik de bouwplannen maar aan mannen moest overlaten. Daar had en heb ik geen kaas van gegeten. De taken in Bouwcommissie waren goed verdeeld. Ik ben wel mee geweest om de kerkelijke

kleden, antependium en voor de liturgische tafel, uit te zoeken."

- *Ik denk dat je nu iets te bescheiden bent. Je hebt vast wel meer gedaan. We kennen je wel een beetje...*

"Eigenlijk zat ik meer in het Actiecomité. We zouden met de bouw beginnen en vergaderden al in het voormalige gemeentehuis, in de trouwzaal. Er moest veel werk worden verzet en zoals je weet, vele handen maken licht werk. Je kunt niet alles alleen doen. Ik heb veel samengewerkt met Bets Groenenberg, die enorm veel werk heeft gedaan voor de vulling van de kerkkas. Ik was maar een klein radertje in het grote geheel. Je moet doen wat je kunt en waar je het beste in bent.

Ik heb heel wat weckpotten met groenten, appelmoes en fruit uit eigen tuin gemaakt en verkocht. Ze vlogen als warme broodjes over de toonbank. In die tijd had ik van links en rechts weckpotten weten te bemachtigen. De mensen hadden die niet meer nodig omdat de diepvriesladen en -kisten hun intrede had gedaan. Verder waren er veel

mensen die aan het handwerken sloegen. Sommigen waren handig met de naaimachine om baby- en kinderkleertjes te maken, er werd gebreid (hoeveel mensen doen dat nu nog?), geborduurd, frivolités en wat niet allemaal meer. Een ander struinde de bedrijven af om cadeautjes voor het goede doel te bemachtigen. Die werden dan weer gretig verkocht natuurlijk."

- Je had zeker al heel wat ervaring met acties en zo? Ik denk aan het nieuwe orgel, dat in 1965 werd ingewijd.

"Eigenlijk haal ik al die acties een beetje door elkaar. Voor het orgel hebben we een rad van avontuur laten draaien in het dorps huis. Dat was de eerste actie, nog bij ds. Berg. Later moesten de actieleiden

zelf de lootjes kopen om het rad te kunnen laten draaien. Dat was de bedoeling niet. De acties stopten daarna eigenlijk helemaal door actiemoeheid. Toen waren er weer acties voor de bouw van de nieuwe pastorie aan de Almweg. Ik zal best wel wat genaaid hebben op de machine. Je draagt je steentje natuurlijk bij.

Alweer winkels en bedrijven afstropen. HAK deed daar niet zo moeilijk over, hoor, al kregen ze wel concurrentie van mijn stoofperen met rode appeltjes. Weet je dat er in 1963 of 1964 papieren orgelpijpen zijn verkocht? De mensen kochten ze. Het oude orgeltje was niet zo best. Dat kwam uit de jaren twintig geloof ik. Van Standaard, kan dat? Dat klopt dus. Je pakte

"... de mensen konden 'papieren' orgelpijpen kopen rond 1964..."

"van alles aan en verzon maar wat om de kerkelijke bouwkas te kunnen spekken. Je had er ook plezier in als het allemaal lukte."

Kees Muijs en 'zijn' orgel

Wat is de kijk van organist Kees Muijs op het kerkbouwproject? Met name de verplaatsing van het orgel is niet zonder slag of stoot gegaan. Herman Schreuders wil dit graag weten en begint een interview met hem.

- Nou ja, de vraag is hiermee gesteld. Wat zijn jouw herinneringen als broeder-organist aan dit gebeuren?

"Eerlijk gezegd was het voor mij geen prettige tijd. Natuurlijk was ik heel blij met de nieuwbouwplannen, want ook ik hield vaak mijn hart vast bij die overvolle diensten, waarbij de gangpaden vol met stoelen waren gezet. Er kon geen muis meer bij. Nee, een nieuwe kerkzaal zag ik wel zitten. Ten eerste was de akoestiek in het knusse kerkje aan de Maasdijk en Dorpsstraat nul komma nul. Ten tweede was het orgel niet goed geïntoneerd door de firma Reil. Dat kan ik hen niet kwalijk nemen, want er waren plannen om de kerk uit te breiden met een vleugel, net zoiets als destijds in Almkerk is gebeurd.

Ons orgel in de oude situatie

- Wat is jouw aandeel bij het verplaatsen van het orgel?

"Ik heb daarvoor veel specialisten geraadpleegd. De mensen in Giessen-Rijswijk wisten niet wat ik van orgels en orgelbouw afwist en ik wilde niet het risico nemen een foute beslissing te nemen. Uiteraard werd me gevraagd zitting te nemen in een orgelcommissie, maar die commissie is niet echt actief geworden. Om een lang verhaal kort te maken, uiteindelijk is orgelbouwer Reil uit Heerde is op bezoek geweest en heeft schetsen en tekeningen gemaakt.

Dit leek niet te passen in de bouwplannen vanwege de constructie van een zadeldak. Het orgel kon er met geen

geweld onder geplaatst worden. De Bouwcommissie sprak al over de aanschaf van een elektronisch orgel en bleek voor mijn bezwaren geen oor te hebben."

- Was er dan geen enkel overleg of samenwerking met jou?

"Vrijwel niet. Ze vonden me maar lastig, denk ik. Toen de roep om een elektronisch orgel steeds sterker werd, werd ik witheet. Wel was om mijn adviezen gevraagd, die ik allemaal aan vakmensen had uitbesteed en schriftelijk had teruggekregen. Het leek allemaal voor niets te zijn geweest en daar heb ik een gloeiende hekel aan. Bovendien had ik tientallen gemeenteleden bezig gezien die voor de aanschaf van het orgel in 1964 en 1965 tientallen kisten met wortels had gepunt voor HAK. De opbrengst van elke kist, was bestemd voor het nieuwe orgel. Een stapel van 30 à 40 kisten voor de deur was geen uitzondering. Daar namen hele gezinnen de tijd voor. Kom daar nu nog maar eens om! Toegegeven, er waren nog maar twee zenders op de televisie... "

- Je was dus goed nijdig. Wat deed je met je inwendige woede?

"Op een avond, vlak voor ik naar mijn werk in Rotterdam, stapte de heer Minnaar binnen met een prachtige bouwtekening van het orgel. Hij had een oplossing gevonden. Het Rugwerk was bovenop het Hoofdwerk getekend. In één oogopslag zag ik dat dit echt niet kon en dat zei ik dan ook onmiddellijk. Dat ligt nu eenmaal in mijn karakter. Toen mijn nachtdienst in Rotterdam er op zat, pakte ik een schrijfmachine en maakte een verslag van alle gebeurtenissen. De avond zelf heb ik het verslag voorgelezen aan de kerkenraad en bouwcommissie en ik kan je verzekeren, dat ik geen parlementaire taal heb gebruikt. Er viel nog geen beslissing. De verplaatsing van het orgel was veel te duur. Toen schakelde ik het Nieuwsblad voor het Land van Heusden en Altena in. Dat was destijds een goede krant, die heel serieus werd genomen. De heer Minnaar had na mijn gesprek met de

journalist geen commentaar en wilde de hem niet te woord staan. Het interviewt werd op de voorpagina afgedrukt. Met foto. Het onderschrift meldde: 'Looft den Heer op het surrogaat' zegt de heer Muijs bitter.' Mijn collega-organist Frans Kant, die ons helaas veel te vroeg ontvallen is, was het roerend met mij eens maar zei tegen een dergelijke overmacht niet te willen vechten. Het leek ook allemaal zo zinloos. Ook ik had, eerlijk gezegd, weinig hoop meer voor ons orgel."

- Had dat krantenartikel nog invloed op de gebeurtenissen?

"Nee, eigenlijk niet. Sommige mensen keken wel heel nijdig naar me, maar ja, ik kon toch niets anders!? Ten einde raad ging ik naar ds. Peter 't Hoen. Weer legde ik uit dat de mij toegezonden adviezen alle luidden, dat het orgel van goede kwaliteit was en een prima functionerend instrument zou zijn met voldoende klankkracht voor de nieuwe kerkzaal. Ik stelde voor om de hoogste hotemetoot in de orgelwereld Klaas Bolt telefonisch te raadplegen. 'Wie is Klaas

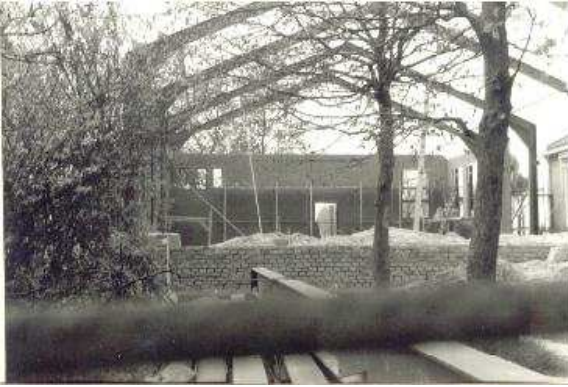
Bolt?' vroeg 't Hoen zich verbaasd af... We kregen geen gehoor. Toen noemde ik de naam Hans Kriek in Didam. 'Laten we daar eens gaan praten en de bouwtekening van het orgel meenemen,' stelde ik voor.

Telefonisch noemde Hans Kriek elf van de twaalf registers bij de juiste naam zonder het orgel ooit gezien te hebben. Alleen dat feit al bewijst al dat hij een echte kenner is.

Een afspraak was gauw gemaakt. Een vier man sterke delegatie, ik meen met Chris Klerkx, de heer Reijngoud, Peter 't Hoen en mijn persoontje. De heer Minnaar was verhinderd. Onderweg verzocht ik Chris Klerkx in Didam de naam van de orgelbouwer bedekt te houden, opdat er geen beïnvloeding zou kunnen plaatsvinden.

Hans Kriek bekeek de tekening aandachtig en sprak er zijn waardering over uit. "Een knap staaltje werk", zei hij. Ik kromp ineen en dacht: 'Daar ga je dan met je grote mond.' Hans Kriek vervolgde echter met de opmerking, dat geen orgelbouwer een dergelijke verbouwing zou doen. 'Een rugwerk heeft een

speciale functie bij de gemeentezang. Om een rugwerk bovenop te zetten en

dat leukweg 'kroonwerk' te noemen, is op zijn zachtst gezegd wat eigenaardig. Een dergelijke tekening zou kunnen worden gemaakt door bij voorbeeld een zekere Hoogenes.' Hij sloeg de spijker op zijn kop en de delegatie was heel snel overtuigd. Ik voelde me enorm opgelucht na dit gesprek. Toch duurde het naar mijn gevoel nog vrij lang voordat de Bouwcommissie groen licht gaf aan Pels en Van Leeuwen om het orgel te verplaatsen. Toen gebeurde er iets naars. De heer Minnaar moest naar Houston voor een openhartoperatie. De nieuwe voorzitter van de Bouwcommissie Maar van der Vliet kwam naar me toe en vroeg me wat er nou eigenlijk

aan de hand was. Hij kreeg een stortvloed van woorden over zich, waar hij niet veel mee kon, denk ik. Wél begreep hij dat er iets niet goed zat. Hij had de rapporten en adviezen nooit onder ogen gekregen. Toen hij die zag liet hij onmiddellijk de bouw stopzetten. Uiteraard zal hij een en ander met de Bouwcommissie

hebben doorgesproken. Tot mijn grote blijdschap zag ik op een gegeven moment de gehate stalen balken bij de kerk op de grond liggen, met snijbranders losgemaakt. Toen werd ik na vele maanden wat rustiger. Van der Vliet kwam weer bij me en vroeg of ik nog meer 'noten op mijn zang' had. Die had ik. Onder andere kwamen ter sprake de grindtegels op de kerkvloer, het schoonmetselwerk van de muren en de openingen tussen de planken van het plafond, waartussen zwart plastic was gepland. Het eerste leek me een stoffende te worden, dat lastig is schoon te maken. Het schoonmetselwerk had diepe inhammen, waar zich ook stof

en dergelijke kan ophopen. Bovendien beïnvloedde het de akoestiek ongunstig. Het landbouwplastic tussen de schrootjes, tja, eigenlijk hetzelfde verhaal. Je moet er toch niet aan denken?! Het is allemaal ruim 25 jaar geleden en ik ben nog steeds erg blij dat ik me kwaad heb gemaakt. Ik moet eerlijk toegeven, dat het orgel een soort petekind van me is. Het is het eigendom van de kerkgemeenschap, waarvoor ik me heel erg verantwoordelijk voel.

- De laatste tijd spelen er regelmatig gastorganisten bij ons. Achteraf is het goed dat je je toen nogal druk gemaakt hebt want nu krijgen wij best vaak de opmerking te horen dat wij in ons kerk te maken hebben met een verrassend en fijn orgel.

"Dat kan ik alleen maar volmondig beamen. Ik bespeel het orgel elke keer weer met groot plezier. Het is een eigenzinnig instrument met een uitgesproken eigen karakter. We lijken wat dat betreft wel op elkaar!"

Piet Smits, koster van het eerste uur

Tijdens de eerste eredienst in ons nieuwe kerkelijke centrum werd afscheid genomen van de koster Piet Smits. Na 27 jaren trouwe dienst was voor hem de tijd aangebroken het eens kalmer aan te gaan doen. Hij was toen op een week na zeventig jaar. Zijn opvolger was het echtpaar Teuling, dat inmiddels is opgevolgd door het echtpaar Crielaard.

Piet Smits, op 13 oktober wordt hij 95 jaar, woont sinds ruim vijf jaar in de Notenhoff in Andel. Samen met zijn vrouw, die in 1986 overleed, had hij de zorg voor de goede gang van zaken in het kerkje aan de Maasdijk en Dorpsstraat. Dat was heel anders dan nu. In de kerk stond voorin een grote Godin-kolenkachel. In strenge winters, die had je vroeger nog, werd de kachel zaterdagmorgen al aangemaakt. Hing er een warme luchtbel in de schoorsteen, dan kon de schoorsteen niet trekken en wilde de kachel maar niet branden. Als hij kachel flink oppookte dan kon het gebeuren, dat de vrijgekomen

gassen spontaan ontploften. Niet alleen de ruiten rinkelden, maar ook een akelige kolendamplucht kwam dan vrij. Toegegeven, als het apparaat er zin in had, brandde hij als een tierelier. Bij extreem koud weer lustte het zwarte monster wel een zakje kolen extra. Zondagsmorgens om vijf uur was het weer tijd voor een 'voeding'. (Wat heeft Wim Crielaard het nu dan makkelijk...). Hij zorgde ervoor, dat zijn Gereformeerde broeders en zusters er warmpjes bij konden zitten, maar meestal moesten ze toch wel hun jas of mantel aanhouden. Bij de soms stampvolle diensten sjouwde Piet Smits talloze stoelen aan, daarbij geholpen door een welwillende ouderling of diaken. Met een lachend gezicht kwam hij dan de kerkenraad vertellen, dat hij de ouderlingenbank maar had volgestopt. Hij verzocht de ouderlingen dan beleefd hun eigen stoeltjes mee te nemen uit de consistorie. Over die drukbezochte, meestal bijzondere, diensten wordt elders in deze Jubileumkrant ook al verteld, dus het maakte wel indruk.

Bij de overgang naar de nieuwe kerk besloot Piet Smits te stoppen met het kosterwerk. Niet dat hij duimen ging zitten draaien, nee, na ruim veertig jaar trouwe dienst als chauffeur bij Schouten in Giessen zat dat er niet in. "Werkdagen van 's morgens 5.30 uur tot 18.00 uur waren beslist geen uitzondering." Hij besloot toen maar de tuin van de pastorie aan de Almweg bij te houden. "Dominees houden blijkbaar niet zo van tuinieren of ze hadden er de tijd niet voor." Hij heeft dit volgehouden totdat zijn lichaam het niet meer aankon.

Piet Smits, wij zijn dit allemaal niet vergeten, maar de 'nieuwkomers' waren tot nu toe verstoken van jouw inzet en de inzet van je helaas te vroeg overleden vrouw. We wensen je sterkte in de Notenhoff, hoewel je eigenlijk het liefste in 'jouw' Rijswijk zou willen wonen. Daar woonde je immers bijna negentig jaar...

De koster daarna..

Na jaren van trouw kosterchap werden met de opening van het nieuwe kerkgebouw ook Henk en Dingena Teuling verwelkomt als nieuw kostersechtpaar. Een aantal van hun ervaringen vindt u elders opgetekend..

Na Henk en Dingena Teuling is het kosterchap voor onze kerk overgenomen door Wim en Ina Crielaard, daarbij heel nauw terzijde gestaan door Simon en Klaartje Branderhorst. Heel veel mensen onderschatten het vele werk dat gedaan wordt en moet worden. Niet alleen op zondag maar ook door de week voor allerlei vergaderingen, bijeenkomsten enz. wordt er een beroep gedaan op de inzet van onze koster. Wij hopen van ganser harte dat deze mensen kracht en vreugde vinden om deze taak op hun schouders te houden.

Een zonnetje in het huis des Heeren!

Er is mij gevraagd iets te schrijven over het gebrandschilderde raam in de kerkzaal. Dat men mij dat vroeg heeft iets te maken met het feit dat ik bij de realisatie van het raam betrokken ben geweest. Laten we het raam maar eens bekijken.

raam. De zonnestralen. In die zonnestrallen staan twee blij figuren Vult u zelf maar in. Een jongen en een meisje? Of een man en vrouw? Wat opvalt is dat het meisje (want zo heb ik persoonlijk lang naar haar gekeken) op de plaats van haar hart een oud christelijk symbool heeft: de *duif*. Teken van vrede en van genegenheid, maar vooral het symbool van de Heilige

Links boven ziet u een rode "bal": de zon. De Moeder van alle Leven! Vanuit de zon ziet u verticale gestreepte banen naar de onderzijde van het

Geest.

In de Bijbel wordt de duif voor het eerst genoemd als Noach eindelijk wel eens wil weten of het water al wat gezakt is. En bij de jongen ziet u op de

plaats van zijn hart het symbool van een *vis*. In het grieks wordt het woord vis geschreven als "ichthus", de beginletters van de belijdenis: Jezus Christus, Gods Zoon en Redder. Vandaar dat symbool. Zowel de duif als de vis zijn al eeuwenoude christelijke symbolen. Verder met het bekijken van het raam. Er zijn drie jaargetijden in verwerkt. De zon houdt duidelijk verband met de *zomer*. Dat is duidelijk. Maar voor de zomer begint is het *lente*. Kijkt u maar naar de onderkant van het raam. U ziet daar van links naar rechts een narcis (paaslelie), een blauwe hyacint en twee rode tulpen. Kortom voorjaar. De omlijsting van het raam is versierd met druiventrossen die aan hun takken hangen. Dat betekent: *herfst*. Zoals u weet noemen we de takken van druiven: ranken. En omdat het bijgebouw van de kerk de naam "De Rank" kreeg is er voor de druiventakken gekozen. Zo simpel was dat. De *winter* is bewust niet in het raam verwerkt. Het moest een blij en vrolijk glas worden. En moest daar nu een sneeuw- of hagelbui bij? Nee. Dus dat hebben we weggelaten. De

vogel die links boven de narcis vliegt is ook weer een duif. Onderin het raam staat de datum van de ingebruikname van de kerkzaal 6 oktober 1978. Het raam is gemaakt door een mij niet meer bij name bekende glazenierster uit Tilburg. Het raam is overigens geen glas-in-lood raam. Bij dat soort ramen worden alle stukjes glas precies op maat gesneden uit verschillende kleuren glas en glas van verschillende dikte. Die stukjes worden in loden banden gelegd en tot een geheel samengesmolten. Prachtige glas-in-lood ramen zijn te zien in bijvoorbeeld de Sint Jan in Den Bosch of de Sint Janskerk in Gouda. Ons raam is een gebrandschilderd raam. Daarbij wordt de tekening met speciale verf op het glas geschilderd en door verhitting er in gebrand. Met enkele gemeenteleden is er voor gezorgd dat ons raam gerealiseerd kon worden. Naar ik hoop moge u nog vele jaren genieten van dit zonnetje in uw kerkgebouw.

Met groet,
Gilles Vingerling

25 jaar om dankbaar voor te zijn

Ons kerkgebouw bestaat 25 jaar en in dit jubileumnummer worden daarom veel herinneringen naar boven gehaald. Herinneringen aan de bouw van de kerkzaal, het realiseren van een echt kerkelijk centrum met alle moeite en enthousiaste inzet die gemeenteleden daar voor over hadden. God heeft ons willen zegenen toen wij dit kerkgebouw met elkaar konden en wilden verwerkelijken, maar zonder Gods liefdevolle zegen was het alleen maar een stenen gebouw gebleven. Hij is ons blijven ondersteunen met zijn Geest door ons elkaar te schenken als bondgenoten, troosters en aanspoorders. Daarom mogen wij dankbaar zijn.

Wij hebben in die 25 jaar veel kunnen meemaken in dit kerkelijk centrum en altijd in alle rust en vrede. Er zijn talrijke kinderen gedoopt, er zijn rouwdiensten gehouden en vanuit de kerk mensen ten grave gedragen. Mensen die veel betekent hebben voor ons en voor de Gereformeerde Kerk van

Giessen-Rijswijk. Er zijn vele huwelijken bevestigd. Er is belijdenis gedaan, er zijn ambtsdragers bevestigd, sommigen meerdere malen. Er mochten predikanten worden bevestigd als onze herder en leraar. Er worden fijne jeugddiensten georganiseerd. Wij kunnen 5 maal per jaar met elkaar het Heilig Avondmaal vieren. Daarom mogen wij dankbaar zijn.

In de loop van de jaren is het aantal leden verminderd en het aantal kerkgangers teruggelopen, maar dat geldt niet alleen voor onze kerk hier in Giessen-Rijswijk. Kerkverlating is jammer genoeg een landelijke tendens. Toch worden er steeds weer mensen aan onze gemeente toegevoegd, die iets willen en kunnen betekenen voor de kerk. God geeft ons telkens weer een teken dat we actief moeten blijven! Gelukkig is er steeds veel jeugd gebleven. Er zijn jongeren verhuisd naar elders met goede herinneringen aan gespreksgroepen en jeugdkampen. Er is een enthousiaste groep jonge ouders die hun kinderen meebrengen naar de kerk

voor de crèche of de kindernevendienst. Momenteel is er zoveel jeugd toe aan catechese, dat er een extra groep kan worden opgezet. Daarom mogen wij dankbaar zijn.

Er wordt in ons kerkgebouw gezongen en muziek gemaakt ter ere van God. Heel veel mensen steken veel tijd en energie in kerkenraadswerk, alle commissies, de technische mensen, de kerkelijke en financiële administratie, de kosters enz. soms lijkt het of iedereen wel wat moet doen, want er is zoveel ! Wij hebben weer een fijne predikant met een overvloed aan inzet, interesse, aandacht en gaven. Daarom mogen wij dankbaar zijn.

Waar mensen een gemeenschap vormen kan worden gelachen, maar ook gehuild, is er ontroering, naastenliefde, maar soms ook boosheid en onbegrip en in die 25 jaar is het ook gebeurd dat mensen teleurgesteld onze kerk de rug toekeerden. Daarom moeten wij alert blijven en naar elkaar omzien. Als wij zondags in de kerk

kunnen zitten en wij zien de bijbel geopend liggen en de Paaskaars branden ten teken dat God als een lichtend licht in ons midden wil zijn, mogen wij weten dat ons kerkgebouw niet alleen een verzameling is van hout, steen en cement, maar een warm huis waar liefde heerst en de Heer zijn zegen geeft. Daarom mogen wij dankbaar zijn.

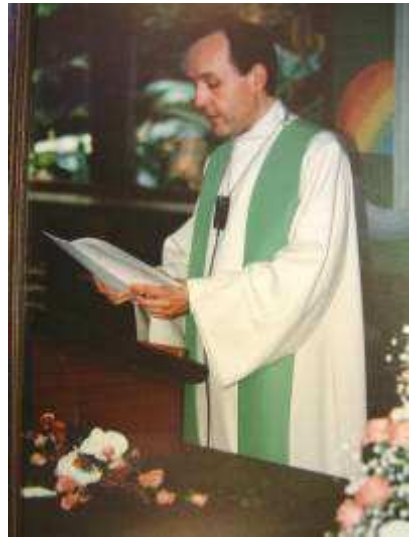
Anneke Kostense-van Dijk,
Ouderling Vieren en Leren.

De vaste voorgangers in De Wijnstok en de Rank

Ds. P. 't Hoen 1977 – 1981

Ds. C.A. Streefkerk 1989 -
1993

Ds. L. v.d. Berg 1983 - 1988

Ds. G.C. de Vries 1996 - 2000

22 jaar kostersechtpaar

Als een vast en vertrouwd punt staat de koster elke zondag weer in de hal van de kerk. Sommige gemeenteleden zien de koster dan ook wel echt als een manusje van alles en de koster krijgt (bijna) 'overall' de schuld van. Bovendien, gewenst of ongewenst, de koster hoort en ziet (van) alles.

Zo ook Henk en Dingena Teuling. Ruim 22 jaar waren zij ons kosterechtpaar en uit hun mond tekenen wij de volgende gebeurtenissen op:

Gebak:

Tijdens een verjaardag op zaterdagavond in de bovensaal van de kerk komt Ds Leendert van den Berg naar de koster toe en zegt Henk, wat heb je toch fantastisch gebak man, dat zou ik morgen ook nog wel lusten.

De volgende morgen preekte Ds Van den Berg en toen de gemeente aan het zingen was 'snoepte' Ds van den Berg stiekem zijn gebakje weg dat de koster, als verrassing,

naast het bekende glas water had gezet.

Glas jenever:

Je kunt er op wachten dat dat een keer zal gebeuren. Wat voor een gezicht zal de Ds trekken als hij in plaats van een slok water en ferme teug jenever 'binnen' krijgt.

De zondag van het gemeenteweekende was een uitgelezen moment om dat te proberen. Voorganger, .. Ds van den Berg. De koster had die zondag al wel gezien dat er (al) een glas water op de preekstoel stond, maar hij vertrouwde het niet en zette er een echt glas water bij.

De Ds zag dat nipte aan het ene en proefde uit het andere glas. In 't vuur van de preek nam hij een fikse teug (water) waarvan sommige gemeenteleden dachten dat het 'vuurwater' zou zijn, slikte 2x en stroopte met de mouw van z'n toga langs de mond, en zonder blikken of blozen vervolgde hij zijn preek.

Weten de betreffende gemeenteleden dat de koster in het complot zat? Wie had nu wie te pakken genomen?

Geluid:

Te koud of te warm, te nat of te droog, bijna overall krijgt de

koster het commentaar op. Zelfs als de dominee 'te lang preekt' dan krijgt de koster daarvan de schuld, althans hij krijgt wel de opmerkingen daarover. Geluid is ook altijd een heikel punt. Zo was er een gemeentelid dat tegen Henk Teuling zei; 'Henk, het geluid is zo slecht, ik kan er niets van horen.' Nou zegt Henk, 'ga daar en daar eens zitten op een andere bank, misschien dat het dan voor jou beter is. "Waar bemoei je je mee, was het antwoord van ons gemeentelid, 'k maak zelf wel uit waar ik ga zitten '

Kerkauto:

Een gemeentelid ziet op zondagmorgen de kerkauto stoppen en een oudere mevrouw stapt uit en komt de hal ingelopen. Ons gemeentelid spreekt die mevrouw aan en zegt, 'zo, zo met de kerkauto. Ik zag u van de week nog fietsen!' Mens hou je mond, reageerde de mevrouw, de preek krijg ik wel van de dominee!!.'

Even terzijde

- *Weet iemand uit Giessen-Rijswijk waar de naam Gherstkamp vandaan komt? Werd er vroeger alleen maar gerst verbouwd? Dan zou De Geer de Maiskamp moeten heten, want dat heb ik daar nog zien groeien.*
- *De preekstoel en de liturgische tafel zijn eigenhandig vervaardigd door Arie Elshout en Koen van Boggelen. Ook dat drukte de kosten voor onze kerk. Ze zijn er maanden aan bezig geweest. Het fraaie resultaat kunnen we elke zondag nog zien.*
- *Onze kerk heeft heel wat kosteren 'versleten': Joost Kant, Jan Kant, Piet Smits, Henk en Dingena Teuling. Vaste organisten waren in het oude kerkje: Alettinus Smits, Frans Kant, Ton van Herpen, Kees Muijs en Aad Hordijk.*
- *De Jubileumcommissie heeft met plezier gewerkt aan dit jubileumboekje.*
- *Natuurlijk is dit jubileumboekje niet volledig. Dat is ook niet de bedoeling. Het zijn meer verhalen die willekeurig in de herinnering worden geroepen ter*

gelegenheid van 25 jaar Wiinstok en De Rank. De commissie hoopt dat dit boekje een vaste plaats in uw boekenkast zal krijgen.

Ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan van het kerkelijk centrum van de Gereformeerde Kerk van Giessen-Rijswijk

25 jaar geleden werd het kerkje van de Gereformeerde Kerk van Giessen-Rijswijk aan de dijk vervuld voor het huidige kerkelijk centrum aan de Rijswijksesteeg. Aan deze gelegenheid wordt niet ongemerkt voorbij gegaan en zal met name in het teken staan van het tweelingproject, namelijk een bijdrage leveren aan de bouw van een nieuwe kerk in Botswana. Daarnaast zijn er diverse feestelijke activiteiten.

De Wijnstok en de Rank

25 jaar

Aktie BOTSWANA

Dankbaarheid,... Delen, Doen

Programma

Zaterdag 4 oktober:

15.00 — 18.00 uur

Open Huis met jubileumexpositie, wereldwinkel, orgelbespeling en muziek door eigen gemeenteleden, speciaal kinderprogramma en om 16.00 uur een presentatie over Botswana door ds. Christo Weijs

20.00 uur (zaal open 19.00 uur)

Uniek concert van internationaal bekend gospelkoor:

The Inspirational Community Gospel Choir

Zondag 5 oktober:

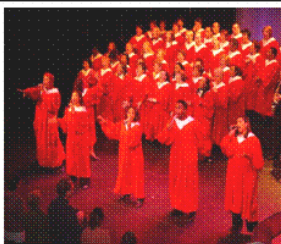
09.30 uur

Feestelijke dankdienst m.m.v. de Cantorij, presentatie actie, afsluitende gezamenlijke maaltijd, enz.

De dienst zal worden geleid door ds. E. Quaak-Kloet

Kaarten á € 7.50 (kinderen 1/m 12 jaar slechts € 4.00), waarvan min. 50% voor actie Botswana, zijn te reserveren bij:

W. Crielaard 0183-443263
A. Kostense 0183-441903
H. Schreuders 0183-307033
A. Swart 0183-441324
(voor 19.45 uur af te halen aan de zaal)

**The Inspirational Community
Gospel Choir**

**Gespecialiseerd in Black Gospel
o.l.v. Greg Kromosoeto**

*Hun repertoire bestaat uit zowel oude traditionele— als moderne Black Gospel muziek
Een waar spektakel*

Stef Matitawaer	Toetsen
Raymond Overbeek	Drums
Frans Manuputty	Bass
Rob Buis	Piano

